

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу
України щодо врегулювання порядку здійснення окремих митних
процедур»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Проектом Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо врегулювання порядку здійснення окремих митних процедур» (далі – проект Закону) пропонується вирішити ряд питань, які виникли під час практичного застосування положень Митного кодексу України (далі – МКУ), зокрема наступних.

1. Врегулювати підстави прийняття митним органом рішення про відмову у розгляді заяви, поданої для прийняття ним рішення, визначеного пунктом 5 частини третьої статті 19² цього Кодексу, в частині виключення як підстави прийняття такого рішення умову перебування підприємства - заявника у процесі реорганізації шляхом перетворення, з метою усунення суперечностей із нормами Закону України від 09.01.2025 № 4196-IX “Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об’єднань юридичних осіб” та забезпечення безперервності процесу здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, підприємствами, що перебувають в процесі перетворення.

2. Привести положення частини сьомої статті 73-6 МКУ у відповідність до положень пункту 226.1 статті 226 Податкового кодексу України (далі - ПКУ, в редакції Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України у зв’язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах” від 29 червня 2023 року № 3173-IX) в частині надання дозволу на здійснення маркування, у тому числі у значенні підпункту 14.1.109 пункту 14.1. статті 14 ПКУ, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, поміщених у митний режим митного складу, а також здійснення інших звичайних операцій з такими товарами, необхідними для здійснення їх маркування;

3. Уточнити перелік осіб, на яких покладається обов’язок із сплати митних платежів, визначений у частині третій статті 293 МКУ, зокрема:

1) виключення пункту 4 обумовлено вимогами митного законодавства ЄС, згідно з яким гарантію надає боржник або особа, яка може стати боржником. При цьому Guidance on Customs Debt та Guidance «Guarantees for potential or existing customs debts» визначають боржником декларанта, у разі непрямого представництва – непрямого представника та особу, від імені якої він діяв. Інші випадки, перелічені в європейському законодавстві, стосуються випадків визначення боржника пост-фактум, коли вирішується питання стягнення сум митних платежів, а не їх гарантування;

2) доповнення новим пунктом 8 щодо покладення солідарного обов’язку зі сплати митних платежів на утримувача митного складу відкритого типу I у разі видачі без дозволу митного органу або втрати товарів, поміщених у митний

режим митного складу на митному складі покликано узгодити положення частини третьої статті 293 МКУ з положеннями пункту 1 частини шостої статті 122, частини четвертої статті 305, частинами другою та третьою статті 317-1, а також частиною сьомою статті 428 МКУ, відповідно до якої у разі втрати товарів чи видачі їх без дозволу митного органу, залежно від типу митного складу, утримувач митного складу або утримувач митного режиму зобов'язаний сплатити митні платежі, що підлягають сплаті при випуску таких товарів у вільний обіг;

3) необхідність доповнення новим пунктом 9 щодо покладення солідарного обов'язку зі сплати митних платежів на утримувача складу тимчасового зберігання, утримувача митного складу, керівника організації - отримувача гуманітарної допомоги, утримувача об'єкта підприємства, визначеного в авторизації на застосування спрощення у разі видачі без дозволу митного органу або втрати товарів, поміщених на тимчасове зберігання під митним контролем відповідно до статті 201 цього Кодексу впливає з положень частини п'ятої статті 201 МКУ, відповідно до якої перелічені вище особи звільняються від відповідальності за втрату товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, та зобов'язання щодо сплати митних платежів, установлених законом на імпорт цих товарів, лише у разі, якщо ці товари були знищені або безповоротно пошкоджені внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або природних втрат за нормальних умов зберігання. Таким чином, в інших випадках зазначені вище особи є особами на яких солідарно має покладатись обов'язок із сплати митних платежів.

4. Зміни до статті 585 МКУ дозволять узгодити положення цієї статті з положеннями Закону України "Про центральні органи виконавчої влади", відповідно до якого центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику має повноваження на утворення територіальних органів, та поширити її дію на спеціалізований орган з питань експертизи та досліджень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику та спеціалізований орган з питань спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, які не мають статусу митних органів відповідно до положень Митного кодексу України.

5. Доповнення розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» новим пунктом 9-52 дозволить врегулювати питання відмов у наданні митними органами авторизацій, з якими зіштовхуються українські експортери. Зокрема, підприємства отримують відмову у зв'язку з невиконанням підприємствами умов першого критерію, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 14 МКУ («дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності»). Виконання цього критерію є базовою умовою для отримання всіх типів авторизацій, зокрема для діяльності складів тимчасового зберігання, митних брокерів, застосування спрощень та набуття статусу АЕО. Причиною такої відмови є врахування фактів порушення митних правил, допущених перевізниками (тобто третіми особами) при виконанні дій, пов'язаних зі здійсненням митних формальностей щодо

товарів в інтересах підприємства -експортера, а саме, через несвоєчасну доставку експортних товарів до кордону, що, зокрема, спричинене чергами та внаслідок бойових дій, введення воєнного стану.

Слід зазначити, що в проекті нового Митного кодексу України, поданого Кабінетом Міністрів України, від 03.06.2026 реєстр. № 15295, таких умов не передбачається.

2. Мета та шляхи її досягнення

Метою даного законопроекту є вирішення ряду проблемних питань, які виникли під час практичного застосування положень МКУ, зокрема узгодження положень МКУ з положеннями ПКУ в частині здійснення звичайних операцій з підакцизними товарами; уточнення переліку осіб, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів у випадках видачі без дозволу митного органу або втрати товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні або зберігаються на митному складі; уточнення переліку осіб, до яких підлягають застосуванню положення статті 585 МКУ; врегулювати окремі проблемні питання отримання авторизацій, передбачених Митним кодексом України, які виникли у зв'язку з воєнним станом в Україні; здійснити ряд техніко-юридичних правок.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонуються такі зміни до Митного кодексу України:

1) пункт 2 частини восьмої статті 19-5 викласти у такій редакції: “2) підприємство перебуває у процесі припинення, за виключенням реорганізації шляхом перетворення”;

2) викласти у новій редакції частину сьому статті 73-6 МКУ, розширивши перелік звичайних операцій, які можуть здійснюватися з підакцизними товарами, поміщеними в митний режим митного складу;

3) внести зміни до частини третьої статті 293 МКУ, виключивши з неї пункт 4, а також доповнити новими пунктами 8 і 9, якими визначити перелік осіб, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів у випадках видачі без дозволу митного органу або втрати товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні або зберігаються на митному складі;

4) замінити в назві та тексті статті 585 МКУ слова «митних органів» словами «центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальних органів» у відповідному відмінку;

5) доповнити розділ XXI «Прикінцеві та перехідні положення» МКУ новим пунктом 9-52 такого змісту: “Установити, що перевищення строків транзитних перевезень, встановлених статтею 95 цього Кодексу або митним органом країни відправлення відповідно до положень Конвенції про процедуру спільного транзиту, адміністративна відповідальність за які встановлена частинами першою - третьою статті 470 цього Кодексу (незалежно від кількості випадків), допущені у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в

Україні", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, не враховуються під час оцінки відповідності підприємства критерію, визначеному пунктом 1 частини третьої статті 12 цього Кодексу".

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основа нормативно-правової бази у відповідній сфері правового регулювання становлять Митний кодекс України, Податковий кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України "Про центральні органи виконавчої влади", Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує фінансування з державного та місцевих бюджетів.

6. Прогнозовані соціально-економічні та інші наслідки прийняття законопроекту

Реалізація положень законопроекту за предметом правового регулювання не матиме безпосереднього впливу на ринкове середовище, розвиток окремих регіонів; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Водночас, прийняття проекту Закону дозволить привести у відповідність окремі положення Митного кодексу України до положень Податкового кодексу України, вимог митного законодавства ЄС, врегулювати окремі питання надання митних авторизацій.

**Народний депутат України
та інші народні депутати України**

О.Г.Сова

